

Teleki Júlia: KERESSEM AZ APÁM SÍRJÁT
Visszatekintés a múltba – II., bővített kiadás

VII. RÁADÁS

Teleki Júlia: KERESSEM AZ APÁM SÍRJÁT
Visszatekintés a múltba – II., bővített kiadás

Ráadás, amely magyarázatra szorul

A kézirat már majdnem teljesen nyomdakész volt, amikor megjelent nálam két hölgy, akiknek vallomása azért fontos, mert egyértelműen bizonyítja, hogy az 1944-ben bekövetkezett szörnyűségek szenvedő alanyai mennyire is voltak vétkesek mindazért, ami a „hideg napok” alatt bekövetkezett. Mindketten részletesen meséltek, itt csak szemelvényeken olvashatnak.

01. Börcsök Magda

A csurogi Újtelepre 1943-ban érkeztek, mint telepések Martonosról.

– 1944 őszén két személy kijött hozzánk konferenciát tartani. Azzal biztattak bennünket, hogy nem kell félnünk, senki nem bánt majd minket. Ugyanaznap este megérkezett Boldogasszonyfalváról két részeg partizán. Emlékszem, anyám elkiáltotta magát, hogy kocsizörgést hall, ezért azonnal menjünk be a házba. Testvérem sikeresen befutott, de én csak az ajtóig jutottam, itt egy golyó eltalálta a forgómat, innen magam sem tudom hogyan jutottam be a konyhába. A két partizán azt kiabálta utánunk, hogy álljunk meg, és amíg a konyhaajtóban álló édesapámmal beszéltek, anyám az ablakon keresztül kirakott bennünket a szomszéd udvarába. Valahogyan eljutottunk a házig, de mivel senki nem volt otthon, mi az udvari WC-ben húztuk meg magunkat. Egy lövést hallottunk, majd láttuk, hogy édesanyám összeesik.

– Emlékszem, egy asszony jött értünk, ő magával vitt bennünket a házukba, de ekkor már csupa vér voltam, így tudták meg, hogy megsebesültem. Mivel orvoshoz nem

mehettünk – Csurogon ekkor volt legveszélyesebb a helyzet –, így csak bekötöztek és lefektettek. Emlékszem még arra, hogy farkasalma levelével és levével gyógyítottak. Hallottam, hogy ugyanaznap, amikor megsebesültem, más házakba is belövöldöztek.

– Miután másnap édesapám hazavitt bennünket, 1945. január 23-ig nem zaklatták családjunkat. Akkor lejött hozzánk két partizán, öt perc időt kaptunk a csomagolásra. Úton a járeki lóger felé, a levedző sebem miatt a kocsi saroglyájához fagytam, alig tudtak leemelni arról, amikor megérkeztünk.

02. Somogyi Magdolna

A csurogi Újtelepre 1943-ban érkeztek, mint telepések Martonosról.

– Nagyon jól emlékszem, hogy amikor a piactéren vártuk sorsunk beteljedését, nem messze tőlünk egy asszony a karján tartotta csecsemőjét, aki nagyon sírt. Az asszony könnyörögve kérte az egyik partizán őrt, engedje be őket az egyik házba, szeretné a kicsit tisztába tenni, hogy ne fázzon. Ekkor a partizán benyúlt a pólyába, kirántotta onnan a babát, majd pedig úgy a kocsiderékhoz csapta, hogy azonnal szétloccsant a feje. Ezt a szörnyű képet a mai napig is tisztán a szemem előtt látom.

– Délután két óra körül az egyik partizán azt olvasta fel, hogy minden magyart ki kell végezni. A következő azt mondta, hogy mindnyájumkat a Tiszába, míg egy harmadik szerint a Dunába kell hajtani. Ekkor megjelent egy tiszt lóháton, ő megtiltotta, hogy kivégzések legyenek, majd elindítottak bennünket a lógerba.